

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Пушкіна О.В. _____

« ____ » _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛАТИНСЬКА МОВА»

Галузь знань	Філософія
Спеціальність	Філософія
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітня програма	
Спеціалізація	
Статус	нормативна
Загальний обсяг	3 кредити ECTS (90 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційний залік
Термін викладання	1-й семестр (1,2 чверть)
Мова викладання	українська

Викладач: **Махова Лілія Олексіївна**

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Латинська мова» для бакалаврів спеціальності «Філософія» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. цивільного, господарського та екологічного права. – Д. : НТУ «ДП», 2020. – 16 с.

Розробник – ст.викл. Махова Л.О.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Робоча програма буде в пригоді для формування змісту підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедр університету.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності «Філософія» (протокол № ___ від ____.____.2020).

Рекомендовано до видання редакційною радою НТУ «ДП» (протокол № 1 від 31.08.2020р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	6
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	7
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	7
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	8
6.1 Шкали	8
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	10
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	13
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності «Філософія» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Б1 «Латинська мова» віднесено такі результати навчання:

P ₁	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин
P ₂	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання
P ₃	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел
P ₁₀	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи філософську термінологію
P ₁₁	Володіти базовими навичками риторики
P ₁₂	Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло
P ₁₃	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту

Предмет вивчення навчальної дисципліни: фонетична, морфологічна й синтаксична системи латинської мови.

Метою дисципліни є: ознайомлення із загальноосвітнім значенням латинської мови та її впливом на сучасні європейські мови; отримання знань про фонетику, морфологію, синтаксис та лексику латинської мови; навчання читання та перекладу оригінальних латинськомовних текстів.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

Безперервна традиція і незаперечна необхідність вивчення курсу латинської мови в усіх вузівських програмах спеціальності «Філософія» зумовлена низкою як загальноосвітніх, так і вузькопрофесійних чинників. Історично склалося так, що античний Рим став колыскою всієї сучасної західної цивілізації, культури, основою нових європейських мов.

Знання латинської мови є необхідною умовою успішної професійної діяльності для спеціаліста, який прагне працювати у лінгвістичній, соціальній, сфері філософських наук.

Особливо важливим є усвідомлення суспільством того факту, що вивчення іноземних і ширше — нерідних мов і культур сприяє не тільки розвитку окремої особистості у світі, що динамічно змінюється, але і гармонійному розвитку всього суспільства, виховує повагу до рідної культури, прищеплює толерантність

у ставленні до інших мов і культур, здатність до міжкультурної взаємодії, готовність до діалогу.

Україна — незалежна держава, яка здійснює ряд важливих заходів для того, щоб увійти до світового співтовариства. Економічні та політичні реформи стали причиною як інтернаціоналізації університетів, так і зростання мобільності викладачів та студентів. Суспільство по-требує все більше спеціалістів, які можуть працювати на міжнародному рівні.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання (ПРН) в дисциплінарні (ДРН) та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
P ₁	ДРН1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
P ₂	ДРН2	Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання латинською мовою.
P ₃	ДРН3	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних латиномовних джерел.
P ₁₀	ДРН4	Вільно спілкуватися латинською мовою як усно, так і письмово, правильно вживаючи правову філософську термінологію.
P ₁₁	ДРН5	Володіти базовими навичками риторики.
P ₁₂	ДРН6	Доносити до респондента матеріал латинською мовою з певної проблематики доступно і зрозуміло.
P ₁₃	ДРН7	Пояснювати на латинській мові характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знання:

- правил читання латинських літер та їх сполучень;
- понятійного апарату фонетики, морфології, словотворення, синтаксису, лексикології латинської мови;
- граматичних категорій латинської мови;
- основ синтаксису простого та складного речень;
- 100 латинських паремій;
- міжнародного студентського гімну “Gaudeamus”;
- базових відомостей про реалії матеріальної та духовної культури Давнього Риму, які є необхідними для адекватного розуміння латинського тексту античної епохи;
- базових навичок усного спілкування латинською мовою.

Уміння:

- читати та писати латинською мовою;
- перекладати зі словником оригінальні латинськомовні джерела;
- перекладати з української на латинську мову нескладні тексти, прості вирази, афоризми, паремії;
- пояснювати фонетичні, лексичні та граматичні явища латинської мови;
- розпізнавати запозичені латинські корені в українській лексиці;
- користуватися словниками і довідковою літературою з латинської мови;
- адекватно використовувати пареміологічний фонд латинської мови;
- використовувати систему знань, отриманих у результаті вивчення латинської мови, у галузі гуманітарних і професійно-орієнтованих дисциплін.

Комунікація:

- готовність до вживання латинських термінів і паремій у комунікації в письмовій та усній формах з метою вирішення завдань у майбутній професійній діяльності;
- володіння навичками використання латинських термінів і паремій у публічних виступах як перед українською, так і перед зарубіжною аудиторією;
- володіння техніками встановлення професійних контактів та розвинутим професійним спілкуванням, у тому числі з використанням латинських термінів і паремій.

Автономність та відповідальність:

- вміти самостійно правильно виконувати завдання та розв’язувати задачі, аргументовано та послідовно відстоювати свою думку;
- вміти ефективно організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності;
- мати здатність до самонавчання з латинської мови.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія культури»,
«Римське право»,
«Іноземна мова».

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	-	-	-	-	-	2	-
практичні	22	22	64	-	-	6	82
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
контрольні заходи	4	4	-	-	-	2	-
РАЗОМ	90	26	64	-	-	8	82

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ 1 семестр; 1,2 чверть	22
ДРН 1-7	1. Латинська мова і сучасні мови. Латинська мова як класична мова. Латинська мова в системі гуманітарної освіти. Латинська мова як основа юридичної термінології і фразеології.	1
ДРН 1-7	2. Латинська мова – мова римського права. Основні періоди історії Римської держави, римського права. Латиномовні джерела права.	1
ДРН 1-7	3. Фонетика. Алфавіт. Правила вимови голосних. Диграфи і дифтонги. Вимова приголосних. Наголос.	1
ДРН 1-7	4. Дієслово: загальна характеристика. Граматична будова латинської мови як флективно-синтетичної. Граматичні ознаки дієслова. Основні словарні форми дієслова. Основи дієслова. Лексикографія дієслова.	2
ДРН 1-7	5. Особові закінчення act./pass. Praes., imperf., fut. I ind. act./pass. Imperativus praesentis. Особливості перекладу. Дієслово sum, fui, -, esse.	1
ДРН 1-7	6. Іменник. Граматичні ознаки іменника. Загальна характеристика відмін. Іменники I відміни. Синтаксис простого речення. Складений присудок. Nominativus duplex.	2
ДРН 1-7	7. Друга відміна іменників. Правило відмінювання імен середнього роду.	2
ДРН 1-7	8. Прикметник: граматичні ознаки. Прикметники I-II відміни. Особові займенники. Присвійні займенники.	2
ДРН 1-7	9. Пасивна конструкція у латинській мові: Ablativus auctoris. Ablativus instrumenti.	1
ДРН 1-7	10. Іменники III відміни: приголосний тип, голосний тип, мішаний тип.	2
ДРН 1-7	11. Іменники IV відміни. Іменники V відміни.	1
ДРН 1-7	12. Прикметники III відміни. Ступені порівняння прикметників. Ablativus comparationis, Genetivus partitivus.	2

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН 1-7	13. Часи системи перфекту дійсного стану.	1
ДРН 1-7	14. Pronomina demonstrativa. Pronomina interrogativa. Pronomina relativa.	1
ДРН 1-7	15. Числівник. Розряди числівників. Утворення і використання. Римські цифри. Римський календар.	2
РАЗОМ		22

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом

конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
Спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи; критичне осмислення проблем у навчанні та /або професійній діяльності та на межі предметних галузей	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
Рівень знань незадовільний	<60	

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
Уміння		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; ◆ провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності 	<p>Відповідь характеризує уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - оновлювати знання; - інтегрувати знання; - провадити інноваційну діяльність; - провадити наукову діяльність 	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
Рівень умінь незадовільний		<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; ◆ використання іноземних мов у професійній діяльності 	<p>Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументація та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати 	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності	
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Автономність та відповідальність		
<p>♦ відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди; здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним</p>	<p>Відмінне володіння компетенціями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях; - високий рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - належний рівень фундаментальних знань; - належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та	74-79

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності	Показник оцінки
	відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

Дистанційна платформа MOODL.

Google Диск.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1 Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. URL: http://mdu.in.ua/Ucheb/dovidnik_koristuvacha_ekts.pdf (дата звернення: 04.11.2017).

2 Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 04.11.2017).

3 Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 04.11.2017).

4 Національна рамка кваліфікацій. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>.

5 Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347) [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/347-2018-p> (дата звернення: 04.08.2018).

6 Рекомендації до структури і змісту робочої програми навчальної дисципліни. Додаток 2 до листа МОН України від 9.07.2018 №1/9-434.

7 Стандарти і рекомендації забезпечення якості на європейському освітньому просторі. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf (дата звернення: 04.11.2017).

Базова література

1. Ахтерова О.А. Латинский язык и основы юридической терминологии. – М., 2019. – 218 с.

2. Гриценко С.П. Латинська мова і основи римського права. – К.: Центр навчальної

- літератури, 2016. – 336 с.
3. Нисенбаум М.Е. Латинский язык. *Via Latina ad Ius*: Учебник. – М., 2013. – 592 с.
  4. Скорина Л.П., Чуракова Л.П. Латинська мова для студентів-юристів. – К.: “Вища школа”, 2008р. – 256 с.
  5. Ставнюк В.В. Юридична латина. Основи граматики. Вибрані юридичні терміни, формули, сентенції. – К., 1997.
  6. Хоміцька З.М. Латинська мова. – Харків: “Право”, 2004. – 256 с.
  7. Мирошникова В. И., Федорова Н. А. Учебник латинского языка. — М.: Изд-во МГУ, 1985.
  8. Сенів М. Г., Скорина Л. П., Постова Н. С. Підручник з латинської мови для учнів гуманітарних коледжів, ліцеїв, гімназій. — К.: СІНТО, 1994.
  9. Ярхо В. Н., Лобода В. И. Латинский язык. — М., 1983.
  10. Тройський І. М. Очерки по истории латинского языка. — М.; Л., 1953.
  11. Ярхо В. Н., Кайман Н. Л. Латинский язык. — М.: Высш. шк., 2002.
  12. Звонська Л.Л., Шовковий В.М. Латинська мова: Підруч. для студ.
  13. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти.
  14. Латино-український словник + англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники. – К.: Індоевропа, 1993. – 320 с.
  15. Скорина Л.П., Чуракова Л.П. Латинська мова для юристів:
  16. Підручник / За ред. С.В. Семчинського – 2-е вид., виправлене і доповнене. – К.: Атака, 2001. – 416 с.
  17. Минасова В.А., Губина И.Ю. Латинский словарь юридических терминов и выражений. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 2000. – 320 с.
  18. Ревак Н.Г., Сулим В.Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів). – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 240 с.
  19. Скорина Л.П., Чуракова Л.П. Латинська мова для юристів: Підручник / За ред. С.В. Семчинського – 2-е вид., виправлене і доповнене. – К.: Атака, 2001. – 416 с.

Допоміжна література

1. Бабичев Н.Т., Боровский Я.М. Словарь латинских крылатых слов. – М., 1982. – 960 с.
2. Бартошек М. Римское право. Понятия, термины, определения. – М., 1989. – 447 с.
3. Дворецкий И.Х. Латинско-русский словарь. – М., 2000. – 846 с.
4. Дождев Д.В. Римское частное право. – М.: “Норма”, 2002. – 765 с.
5. Клименко Б.М. Словарь международного права. – М., 1982.
6. Крылатые латинские выражения / Авт.-сост. Ю.С. Цыбульник. – М.: «ООО Изд-во АСТ»; Харьков: «Фолио», 2003. – 830 с.
7. Крылатые фразы древних римлян. – Сост. И. Смирнов, В. Левинский. – М.: «РИПОЛ КЛАССИК», 1999. – 704 с.
8. Никифоров Б.С. Латинская юридическая фразеология. – М., 1979. – 264 с.
9. Новицкий И.Б. Римское право. – М.: «Теис», 2005. – 312 с.

10. Підпригора О.А. Основи римського приватного права. – К.: “Вища школа”, 1995. – 264 с.
11. Покровский И.А. История Римского права. – СПб., 1998.
12. Харитонов Є.О. Римське право (Інституції). – Харків, 2000. – 288 с.
13. Хоміцька З.М. Словник латинських юридичних висловів. – Харків: “Право”, 2005. – 270 с.
14. Трофимчук Мирослав, Трофимчук Олександра. Латинсько-український словник. – Львів: Видавництво ЛБА, 2001. – 545 с.
15. Stolz P., Schmalz J.H. Lateinische Grammatik. 6 Aufl. München, 1963. – 357 с.
16. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. Латинська мова: Підручник. – К.: Вища школа, 1990. – 247 с.
17. Покровский М.М. Материалы для исторической грамматики латинского языка. – М., 1898. – 255 с.
18. Покровский М.М. Избранные работы по языкознанию. – М., 1959. С. 173-302.

Інформаційні ресурси

1. <http://iuscivile.com/>
2. <http://www.uniroma1.it/>
3. <http://www.dptromano.unina.it/>
4. <http://www.dirittoestoria.it/iusantiquum/>

Навчальне видання

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛАТИНСЬКА МОВА»**

**для бакалаврів
спеціальності «Філософія»**

Розробник: Лілія Олексіївна Махова

Редактор: О.Н. Ільченко

Підписано до друку __.__.2020. Формат 30 × 42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 1,25.
Обл.-вид. арк. 1,25. Тираж 100 прим. Зам. ____.

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49600, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19